

Dennis Pamlin, senior adviseur van RI.SE roept ons op om onze professionele kennis en vaardigheden in te zetten om daadwerkelijk te bouwen aan een duurzame economie. “Dat is onze rol, onze verantwoordelijkheid als mens in de samenleving! Uitgangspunt is de gangbare opvatting over onze maatschappelijke rol om te draaien, te reframen. Tenslotte wil je dat je bedrijf blijft bestaan. Dat vraagt een toekomstbestendige visie”, houdt hij zijn gehoor op de *Climate Innovation Summit*, de jaarlijkse klimaatop van European Institute for Innovation and Technology (EIT) en Climate-KIC voor. Voor hem is dit idee dat wij als consument de transitie naar een duurzame economie moeten bewerkstelligen, een illusie in de huidige economische situatie. “Die hobby, gevoed door *green washing* van sales- en marketingafdelingen van bedrijven en overheidsinstellingen is voorbij! Je hebt als consument vandaag de dag geen of te weinig macht om structurele veranderingen in beweging te zetten. De enige vuist die je kunt maken is te kiezen voor een ander product of dienst. Als professional daarentegen heb je als leraar, bakker, jurist, ingenieur of bankier de macht structurele veranderingen in onze samenleving te realiseren. Met jouw kennis en vaardigheden kun je educatieve, wettelijke of wetenschappelijke barrières slechten of producten ontwerpen, die noodzakelijk zijn om ons individuele gedrag te verduurzamen.” Dat geldt voor professionals in het bedrijfsleven als bij overheden. Als voorbeelden noemt hij het aanbieden van een goed openbaar vervoer als onderdeel van het innovatief mobiliteitsconcept of van een innovatieve ICT-infrastructuur zodat thuiswerken mogelijk is. “We kunnen dan Skypen in plaats van reizen: een vervuilende, tijdrovende en dure bezigheid in de baas zijn tijd.”

“Die hobby, gevoed door green washing van sales- en marketingafdelingen van bedrijven en overheidsinstellingen is voorbij.”

Professionele verantwoordelijkheid

Iedereen heeft zijn mond vol van transitie, reframing, innovatie en verduurzaming, maar wat is dat nu precies? Wie moet Wat reframing? Waar te beginnen? Wereldwijd, nationaal, lokaal? Deze vragen vindt Pamlin een deel van het probleem. Door zo te generaliseren laten we ons gijzelen door het heersende economische systeem. Hier lijkt de mens als consument de verantwoordelijkheid te moeten dragen om de economie te verduurzamen. Het zo te framen getuigt van fragmentarisch en kortzichtig denken. Het reframing van deze individuele rol naar professionele verantwoordelijkheid is een must! Denk GROOT als professional op je werk bij overheden, ondernemingen, financiële en onderwijsinstellingen. Wij professionals, hebben de kennis en vaardigheden en daarmee de macht om de transitie te bewerkstelligen! Wij kunnen iets doen! Iets ontwerpen en niet langer te moeten zoeken naar oplossingen of preventie van gecreëerde moeilijkheden binnen het huidige systeem. Wij maken nu de draai naar een duurzaam systeem!

Er zijn genoeg ideeën voor handen. Eigenzinnigheid en visie deze ideeën te realiseren is de motor. Als voorbeeld noemt hij drie grote namen: Tesla, Uber en Google met hun mobiliteitsconcepten. Je kunt van drie het nodige zeggen, maar ze doorbreken wel het systeem door hun concepten van bovenaf te parachuteren in de samenleving. Ook van onderaf komen veel ideeën: dichtbij, lokaal in ons dagelijkse leven zoeken we al

samen duurzame oplossingen en zetten onze professional kennis en vaardigheden in die te realiseren. Bij succes kan bijvoorbeeld de burgemeester met zijn/haar kennis en macht wettelijke barrières opruimen om zo het duurzame concept op te schalen. “Een kwestie van professionele verantwoordelijkheid nemen om kleinschalig het maatschappelijke systeem te verduurzamen. Bouwen in plaats van boetes, want met het opleggen van opcenten, kilometerheffing of parkeergelden, redt je de planeet niet.” Dat is doormodderen in de marge van het huidige systeem en houdt dit niet-duurzame systeem in stand. Het is de rem op innovatie die leidt naar een duurzaam economische systeem.”

“Wij professionals, hebben de macht om met onze kennis en vaardigheden de transitie te bewerkstelligen!”

Metten = weten

Als wetenschapper wijst Pamlin op het onevenwichtige in het gangbare meten = weten. “We meten op dit moment de negatieve gevolgen heel precies, terwijl we dit niet doen met de positieve gevolgen van duurzame maatregelen.” Onder zijn leiding wordt nu een tool gebouwd waar bedrijven, maatschappelijke en financiële instellingen, maar bijvoorbeeld ook steden de positieve impact van hun duurzame initiatieven kunnen meten op het gebied van klimaatverandering, waterkwaliteit en -kwantiteit, gezondheid en armoede. “Daarmee willen we ook laten zien, dat verduurzaming door lange-termijn denken en doen, niet duur is! Kijk naar de schade die het huidige korte-termijn denkende systeem op het klimaat, water en gezondheid heeft veroorzaakt. Voor die onzichtbare en zichtbare gevolgen die we dagelijks vernemen uit de media, dragen de burgers de immateriële en materiële lasten via verhoogde verzekeringspremies en belastingen.” Pamlin ziet dat deze stelling van ‘Duurzaam is duur’ hardnekkig is. Velen zowel voor- als tegenstanders van klimaatverandering voelen zich niet gehoord door de politiek. Politici lopen volgens hem, te veel aan de leiband van traditionele stakeholders: leveranciers van fossiele brandstoffen, multinationals en gaan daarmee voorbij aan duurzame werkgelegenheid. In het kamp van de tegenstanders wijzen blauwe en witte borden veelal werkzaam bij deze traditionele stakeholders – die uit kostenoverweging de arbeid naar lagelonenlanden verplaatsten – ‘duurzaamheid’ als grote schuldige aan. “Ja, inderdaad zijn hun banen niet-duurzaam in de zin van toekomstbestendig!” Veel interessanter vindt hij in het kamp van de voorstanders de millennials, jonge professionals die nieuw op de arbeidsmarkt komen. “Zij denken duurzaamheid en voelen zich als professional maatschappelijk verantwoordelijk voor wat er met hun/onze planeet gebeurt. Daarom eisen zij innovatieve onderwijsvoorzieningen. Voor hen is het geen keuze, zij grijpen hun kans.”

”Het reframing van deze individuele rol naar professionele verantwoordelijkheid is een must!”

Financiering duurzaamheid

De catastrofale gevolgen van de klimaatverandering die wereldwijd te voelen en te zien zijn, doen de politiek en bedrijfsleven nu noodgedwongen schuiven. Om op de langere termijn de klimaatdoelstellingen te bereiken, hebben zij daadkracht, moed en *disruptive* oplossingen nodig om klimaatverandering te voorkomen. De ingrijpende innovatie van het economische systeem zal de groei naar een schone en duurzame economie tot doel hebben. Ook hier geldt meten is weten. Het Zweedse onderzoeksinstituut RI.SE is bezig de financiering van verduurzaming te faciliteren door een nieuw framework te ontwerpen samen met de financiële sector. Enkelen hebben daar al hun duurzame voorwaarden geformuleerd. Het is nu zaak om deze onder één paraplu te brengen tot een bruikbaar protocol. “Met *Countdown to 100 low-carbon solutions*, onderdeel van *Mission Finance* van EIT worden stakeholders uitgenodigd mee te doen in het opstellen en testen van dit framework. “Het gaat bij financiering niet langer te kijken naar hoe je iets maakt, dus wat de gevolgen zijn, de milieuproblemen. Het gaat voortaan bij financiering te kijken naar wát je maakt dat de opwarming van de aarde tot maximaal 1,5 graden beperkt. Wat is de reden van het bestaan van je bedrijf, wat wil jij aan de samenleving geven?”

“Bouwen in plaats van boetes, want straffen is doormodderen in de marge van het heersende niet-duurzame systeem.”

Logische innovatie is duurzaam

Duurzaam ondernemen is meer dan desinvesteren, het is een integrale aanpak van je product of dienst. Gebeurt dat niet, dan kunnen goede voornemens op gespannen voet staan met de [Sustainable Development Goals](#), de VN-klimaatdoelen. En hier spreekt Dennis Pamlin, de vroegere campagnevoerder. Water bezuinigen bij het produceren voor suikerhoudende drank, zonnecellen op het dak van een leverancier van hamburgers mogen dan nobele doelen van deze bedrijven zijn, hun product werkt ongezonde levensstijl in de hand. Ook een automerk dat zich opwerpt als beschermer van mensenrechten of een sportschoenfabrikant die Wereld Natuurfonds groots sponsort. Pamlin noemt dit filantropie, niet duurzaam ondernemen en niet meer van deze tijd. “Het getuigt niet van een innovatieve, fundamentele aanpak om bij te dragen aan het nieuwe duurzame systeem, waarbij een autofabrikant oplossingen biedt tegen CO₂-uitstoot en een sportschoenfabrikant als vanzelfsprekend duurzame arbeidsomstandigheden biedt als deel van hun producten.” In het nieuwe duurzame systeem is het de vraag of we een auto, mobiel of koelkast willen bezitten. ‘Gebruik in plaats van bezit’ wordt het motto. Voortaan willen we mobiliteit, *connectivity* en koeling van onze etenswaren. Concepten voor delen, huren of leasen zullen gangbaar worden, waarbij de verantwoordelijkheid van het apparaat bij de producent ligt. Bij goede serviceverlening en modulair updaten heeft hij baat. Dat vraagt innovatieve bedrijfsvoering waar bijvoorbeeld werk aan de lopende band vervangen wordt door klantencontact als servicemonteur. “Innovatieve onderwijsconcepten en de professionele verantwoordelijkheid zijn daarbij onontbeerlijk.”

Dennis Pamlin

Dennis Pamlin is an entrepreneur and founder of 21st Century Frontiers. His background is in engineering, industrial economy and marketing. He worked as Global Policy Advisor for WWF from 1999

to 2009. During his tenure, Pamlin initiated WWFs Trade and Investment Programme work in the BRICs (Brazil, Russia, India, China and South Africa) and led the work with companies as solution providers. He is currently a Senior Associate at Chinese Academy of Social Sciences, Senior Advisor at RI.SE, a visiting research fellow at the Research Centre of Journalism and Social Development at Renmin university, and advisor to Centre for Sustainable Development at Confederation of Indian Industries (CII).

Foto:©EIT Climate KIC